

Uzasadnienie

Plan zadań ochronnych (PZO) dla obszaru Natura 2000 Pełcznica PLH220020 został opracowany na podstawie art. 28 ust. 5 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2013 r. poz. 627, z późn. zm.) zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 (Dz. U. Nr 34, poz.186 z późn. zm).

Obszar Natura 2000 Pełcznica PLH220020 stanowi obszar mający znaczenie dla Wspólnoty, zatwierdzony decyzją Komisji Europejskiej z dnia 12 grudnia 2008 r., przyjmującą, na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG, drugi zaktualizowany wykaz terenów mających znaczenie dla Wspólnoty, składających się na kontynentalny region biogeograficzny (Dz. Urz. UE L43 z 13.02.2009 r.), notyfikowaną jako dokument nr C(2008) 8039 (2009/93/WE). Aktualna decyzja w sprawie obszaru Natura 2000 Pełcznica została wydana w dniu 7 listopada 2013 r. Zawiera ona siódmy zaktualizowany wykaz terenów mających znaczenie dla Wspólnoty, składających się na kontynentalny region biogeograficzny. Decyzja ta notyfikowana jest jako dokument nr C(2013) 7358 (2013/741/EU) Dz. Urz. UE 21.12.2013, L 350/287.

Zgodnie z art. 28 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody sprawujący nadzór nad obszarem sporządza projekt planu zadań ochronnych na okres 10 lat, przy czym pierwszy projekt tworzy się w terminie 6 lat od dnia zatwierdzenia obszaru przez Komisję Europejską jako obszaru mającego znaczenie dla Wspólnoty.

Obszar Natura 2000 Pełcznica posiada łączną powierzchnię 253,1 ha i położony jest w całości na terenie gmin: Wejherowo oraz Szemud. Teren, na którym znajduje się obszar, łącznie z jeziorami (Pałsznik, Wygoda, Krypko) stanowi własność Skarbu Państwa, w zarządzie PGL Lasy Państwowe Nadleśnictwo Gdańsk, łącznie z zabudowaniami znajdującymi się na terenie. Zabudowania w obszarze stanowią budynki Nadleśnictwa Gdańsk. Najbliższa miejscowość położona w sąsiedztwie obszaru, to oddalona około 1,3 km w kierunku zachodnim Przetoczyno.

Walorem przyrodniczym obszaru Natura 2000 Pełcznica są jeziora wraz z przyległymi do nich torfowiskami oraz płacami borów i lasów bagiennych. Obejmuje on dwa jeziora lobeliowe (Wygoda i Pałsznik) oraz dystroficzne jezioro Krypko. Dawne zatoki jezior zajmują obecnie torfowiska wysokie i przejściowe oraz płaty borów i lasów bagiennych. Płaty tych siedlisk występują ponadto w kilku bezodpływowych zagłębieniach terenu. Otoczenie jezior stanowią lasy, ponad połowę powierzchni obszaru zajmują kwaśne buczyny. Charakterystyczną cechą obszaru jest słabo rozwinięta sieć hydrograficzna, nikłe zasilanie powierzchniowe i bezodpływowy charakter zlewni wszystkich jezior. Większość cieków w obszarze jest pochodzenia antropogenicznego (rowy melioracyjne).

Obszar położony jest na terenie Trójmiejskiego Parku Krajobrazowego, w obrębie Leśnego Kompleksu Promocyjnego „Lasy Oliwsko-Darżlubskie”. Centralna część obszaru, obejmująca jeziora z przylegającymi do nich torfowiskami stanowi rezerwat przyrody „Pełcznica”. Rezerwat posiada zatwierdzony plan ochrony ustanowiony w drodze zarządzenia nr 7/2010 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku z dnia 7 kwietnia 2010 r. (Dz. U. Woj. Pom. z 2010 r. nr 97, poz. 1898). Ponieważ plan ochrony rezerwatu nie uwzględnia zakresu art. 28 ust 10 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, Plan Zadań Ochronnych dla obszaru Natura 2000 Pełcznica obejmuje również teren rezerwatu przyrody „Pełcznica”.

Ponad 85% obszaru stanowią lasy, 8,89% - jeziora, a 2,86% - torfowiska. Grunty orne, pastwiska oraz nieużytki stanowią jedynie 2,62% powierzchni obszaru i ułożone są w pobliżu jedynej w obszarze gospodarstwa przy wschodnim brzegu jeziora Wygoda.

Obszar Natura 2000 Pełcznica utworzono z uwagi na występowanie następujących siedlisk przyrodniczych z załącznika I Dyrektywy Rady 92/43 EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory:

- 3110 jeziora lobeliowe
- 7110 torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą

- 7150 obniżenia na podłożu torfowym z roślinnością ze związku *Rhynchosporion*
  - 9110 kwaśne buczyny
- oraz gatunku z załącznika II Dyrektywy:
- 1831 elisma wodna.

Ponadto w obszarze występują siedliska przyrodnicze, obecnie nie stanowiące przedmiotu ochrony: 3160 (naturalne zbiorniki dystroficzne), 91D0 (bory i lasy bagienne), 7140 (torfowiska przejściowe i trzęsawiska), oraz 9160 (grąd subatlantycki) i 91E0 (łągi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe). Podczas prac terenowych na potrzeby PZO stwierdzono w obszarze występowanie również gatunku bezkręgowca z załącznika II Dyrektywy Siedliskowej: 1042 zalotka większa *Leucorrhinia pectoralis*.

W trakcie prac nad PZO stwierdzono, że elisma wodna, gatunek rośliny z załącznika II Dyrektywy Siedliskowej, podany w SDF jako przedmiot ochrony, nie ma stanowisk w granicach obszaru. W pracy autorstwa Bazydło (2004), stanowiącej monografię gatunku, znajduje się zestawienie podawanych w literaturze (począwszy od XIX wieku po rok 2004) stanowisk *elismy wodnej* w Polsce. Nie ma w nim stanowiska w obecnych granicach obszaru. W trakcie prac inwentaryzacyjnych rezerwatu „Pełcznica” także nie stwierdzono występowania gatunku w obszarze. Najbliższe stanowisko elismy znajduje się w jeziorze Borowo. Wpis do SDF najprawdopodobniej wynika z projektu obszaru w szerszych niż ostatecznie granicach, obejmujących jezioro Borowo. Inwentaryzacja terenowa wykonana na potrzeby sporządzenia dokumentacji do PZO, w tym badania związane z oceną stanu ochrony jezior lobeliowych, nie potwierdziły występowania *elismy wodnej* w granicach obszaru. W związku z powyższymi rozbieżnościami, w dokumentacji PZO zaproponowano włączenie na listę przedmiotów ochrony siedliska przyrodniczego 91D0 oraz usunięcie z listy przedmiotów ochrony gatunku rośliny - elismy wodnej. Działania te podjęto w dn. 04.03.2013 r. przekazując wniosek o zmianę SDF do Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska pismem nr RDOŚ-Gd.PNI.630.1.2013.BF.

Dnia 09.12.2013 r. Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska dokonał zmiany SDF pod kątem dodania siedliska przyrodniczego 91D0 do katalogu przedmiotów ochrony.

Ocena stanu ochrony siedlisk przyrodniczych wykazała, że stan ochrony siedlisk: 3110 jest niezadawalający (U1), 7110 przy Jeziorze Pałsznik - niezadawalający (U1), 7110 przy Jeziorze Wygoda i 7150 – właściwy (FV), 9110 – zły (U2), 91D0 – niezadawalający (U1).

Głównym zagrożeniem dla jezior lobeliowych obszaru jest dopływ do nich oraz do przylegających torfowisk wód bogatych w substancje humusowe rowami melioracyjnymi z odwadnianych śródleśnych torfowisk, borów i lasów bagiennych.

Ponadto jeziora, pomimo ochrony rezerwatowej wykorzystywane są do rekreacji (kąpiele, wędkowanie). Zagrożeniem jest także obecność nasadzeń iglastych w ich zlewniach bezpośrednich. Zagrożeniem dla torfowisk wysokich z roślinnością torfotwórczą (7110, są zmiany stosunków wodnych (melioracje). Siedlisko 7150 nie jest obecnie zagrożone, potencjalnie szkodliwe byłoby nadmierne wydeptywanie. Możliwa jest także jego ewolucja biocenotyczna. Zagrożeniem dla kwaśnych buczyn są elementy gospodarki leśnej, niedostosowane do wymogów ochrony siedliska, m.in.: prowadzenie rębni bez zachowywania fragmentów starych drzewostanów, wprowadzanie gatunków obcych geograficznie i ekologicznie, ujednolicanie struktury wiekowej i przestrzennej drzewostanu, niszczenie zrywką drewna znacznych powierzchni runa leśnego, usuwanie martwych i zamierających drzew. Potencjalnym zagrożeniem mogłyby być jednoczesne rębnie na dużej powierzchni obszaru. Zagrożeniem dla borów i lasów bagiennych jest konserwacja i rozbudowa sieci melioracyjnej oraz gospodarka leśna bez uwzględnienia potrzeb siedliska (ujednolicanie struktury drzewostanu, usuwanie starych i zamierających drzew, wprowadzanie gatunków obcych geograficznie i ekologicznie).

Zaplanowane działania ochronne dotyczące jezior lobeliowych obejmują zamknięcie rowów melioracyjnych (działanie służy także ochronie siedliska 7110), przebudowę

drzewostanów w bezpośrednim sąsiedztwie jezior, eliminację z nich świerka, ograniczenie penetracji siedlisk w granicach rezerwatu (kłusownictwo ryb, kąpiele; działanie służy także ochronie siedlisk 7110, 7150), ograniczenie ruchu pojazdami zmotoryzowanymi w granicach obszaru oraz dostosowanie gospodarki leśnej i przestrzennej w bezpośrednim sąsiedztwie jezior do wymogów ochrony siedliska.

Działania ochronne dotyczące torfowisk wysokich będą polegały na prowadzeniu gospodarki leśnej w ich bezpośrednim sąsiedztwie z uwzględnieniem wymogów ochrony siedliska. Działania dotyczące kwaśnych buczyn mają w dalszej perspektywie poprawić stan siedliska m.in. poprzez zwiększanie zasobów martwego drewna, pozostawianie fragmentów drzewostanu do naturalnej śmierci, usuwanie gatunków geograficznie obcych.

Działania ochronne dotyczące borów i lasów bagiennych to wyłączenie z gospodarki leśnej, wydzielenie odrębnych pododdziałów oraz stopniowe eliminowanie świerka z sąsiedztwa płatów, prowadzone w ramach planowych zabiegów gospodarczych.

Zapisy zawarte w studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin Szemud i Wejherowo oraz w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego położonych w pobliżu obszaru miejscowości nie mają bezpośredniego negatywnego wpływu na przedmioty ochrony obszaru. Do „Studium..” Gminy Szemud należy wprowadzić zapis informacyjny o obszarze. Nie przewiduje się natomiast wprowadzania zmian w „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Wejherowo”, w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego oraz w planie zagospodarowania województwa pomorskiego.

Zaplanowany monitoring będzie dotyczył stanu ochrony siedlisk przyrodniczych – przedmiotów ochrony obszaru. Monitoring przyjęto zgodnie z metodyką do celów monitoringu, o którym mowa w art. 112 ust. 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody. Zatem oszacowanie wartości poszczególnych parametrów i wskaźników struktury i funkcji będzie określone i zwaloryzowane wg przewodników metodycznych wydawanych przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska. Ocena stanu ochrony siedlisk przyrodniczych powinna odbywać się co 10 lat, w ramach tworzenia kolejnych PZO. Ocena stanu ochrony siedliska 3110 została uzupełniona o monitoring cech hydrochemicznych jezior. Ponadto po wykonaniu działań ochronnych polegających na zamknięciu rowów melioracyjnych zaplanowano dodatkowy monitoring stanu ochrony płatów siedlisk przyrodniczych objętych wpływem działania, oparty o wskaźniki parametru „struktura i funkcja”.

Koszty działań ochronnych w ciągu 10 lat obowiązywania planu (w tym planowanego uzupełnienia wiedzy) oszacowano na łącznie 97 tys. zł. Obejmuje on: zamknięcie rowów melioracyjnych (60 tys. zł), usuwanie gatunków iglastych (10,0 tys. zł), cięcia sanitarno - selekcyjne (do 15 tys. zł), ograniczenie penetracji siedlisk w granicach rezerwatu (5 tys. zł), ustawienie i w razie konieczności odnawianie znaków zakazu wjazdu na drodze leśnej Bieszkowice – Przetoczyno (2,0 tys. zł), uzupełnienie stanu wiedzy o występowaniu gatunku związanego z siedliskiem – zalotki większej *Leucorrhinia pectoralis* (5,0 tys. zł)

Koszt planowanego monitoringu oszacowano łącznie na około 11,0 tys. zł. Obejmuje on pomiar cech wody powierzchniowej dwóch jezior lobeliowych (5 tys. zł), określenie wskaźników struktury i funkcji dla torfowisk wysokich z roślinnością torfotwórczą oraz dla borów i lasów bagiennych (6 tys. zł). Środki te planuje się pozyskać z funduszy wspierających finansowo działania ochronne na obszarach cennych przyrodniczo, np. WFOŚiGW w Gdańsku.

Do kosztu planowanego monitoringu nie wliczono kosztów oceny stanu ochrony siedlisk przyrodniczych, planowanej do zrealizowania w ramach prac nad kolejnym PZO.

Nie wskazano potrzeby sporządzenia planu ochrony dla obszaru Natura 2000.

Zgodnie z art. 28 ust. 3 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, zapewniono możliwość udziału w pracach nad tworzeniem projektu PZO, osobom zainteresowanym i działającym w obrębie siedlisk. W tym celu zorganizowano dwa spotkania dyskusyjne, których tematem były zapisy w projekcie PZO. Informację o przystąpieniu do sporządzenia PZO zamieszczono na tablicy ogłoszeń RDOŚ w Gdańsku, stronie

internetowej RDOŚ w Gdańsku, tablicy ogłoszeń Urzędów Gmin Wejherowo i Szemud, Urzędu Miasta Wejherowo, Starostwa Powiatowego w Wejherowie oraz w prasie („Dziennik Bałtycki” z 27 lipca 2011 r.).

Udział społeczeństwa w postępowaniu na zasadach i w trybie określonym w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2013 r. poz. 1235 ze zm.) został zagwarantowany poprzez ogłoszenie informacji o możliwości zapoznania z projektem PZO oraz o możliwości składania uwag i wniosków do planu. Informacje powyższe zostały zamieszczone w formie obwieszczenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku na tablicach ogłoszeń: RDOŚ w Gdańsku, Urzędów Gmin: Wejherowo i Szemud, Urzędu Miasta Wejherowo, Starostwa Powiatowego w Wejherowie, Nadleśnictwa Gdańsk, RDLP w Gdańsku, na stronie internetowej RDOŚ w Gdańsku, w prasie („Dziennik Bałtycki” z 4 kwietnia 2012 r.). Na wniesienie uwag i wniosków do projektu PZO wyznaczono okres 21 dni. W tym czasie nie wpłynęły żadne uwagi i wnioski.

Informację o projekcie planu zadań ochronnych zamieszczono w publicznie dostępnym wykazie danych, udostępnionym poprzez stronę internetową www.wykaz.ekoportal.pl, pod numerem 645/2011.

Projekt planu zadań ochronnych został pozytywnie zaopiniowany, z uwagami, przez Regionalną Radę Ochrony Przyrody w Gdańsku, na posiedzeniu w dn. 4 listopada 2013 r. Uwagi uwzględniono w treści zarządzenia.

Projekt zarządzenia został uzgodniony, w trybie art. 59 ust. 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. Nr 31 poz. 206 ze zm.) z Wojewodą Pomorskim, pismem z dnia 22 stycznia 2014 r., nr NK.II.0041.25.2013.MM, na wniosek Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska z dn. 14 stycznia 2014 r. nr RDOŚ-Gd-PNI.6320.13.2011.BF.8.

Ocena skutków regulacji (OSR)

do Zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Natura 2000 Pełcznica PLH220020.

1. Cel wprowadzenia zarządzenia

Celem wprowadzenia regulacji jest wypełnienie delegacji ustawowej zawartej w art. 28 ust. 5 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2013 r. poz. 627, z późn. zm).

2. Podmioty, na które oddziałuje akt normatywny

Zarządzenie będzie bezpośrednio oddziaływać na Regionalną Dyрекcję Ochrony Środowiska w Gdańsku, Regionalną Dyрекcję Lasów Państwowych w Gdańsku, Nadleśnictwo Gdańsk, Wójtów Gmin: Szemud i Wejherowo, Starostę Wejherowskiego.

3. Konsultacje społeczne

W opiniowaniu i konsultacjach społecznych projektu planu zadań ochronnych uczestniczyli przedstawiciele: Urzędu Gminy Wejherowo, Urzędu Gminy Szemud, Nadleśnictwa Gdańsk, Starostwa Powiatowego w Wejherowie, Agencji Nieruchomości Rolnych Oddziału Terenowego w Gdańsku, Trójmiejskiego Parku Krajobrazowego, Regionalnej Rady Ochrony Przyrody w Gdańsku, oraz społeczeństwo, na zasadach określonych w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2013 r. poz. 1235 ze zm.) oraz art. 28 ust. 3 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody.

4. Wpływ regulacji na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego.

Koszty działań ochronnych w ciągu 10 lat obowiązywania planu, oszacowano łącznie na 97 tys. zł. Koszt monitoringu oszacowano łącznie na 11 tys. zł. Środki te planuje się pozyskać z funduszy wspierających finansowo działania ochronne na obszarach cennych przyrodniczo, np. WFOŚiGW w Gdańsku.

5. Wpływ regulacji na rynek pracy

Zarządzenie będzie miało pozytywny wpływ na lokalny rynek pracy, w postaci źródła zleceń na wykonanie robót związanych z ochroną czynną.

6. Wpływ regulacji na konkurencyjność wewnętrzną i zewnętrzną gospodarki.

Zarządzenie nie będzie miało wpływu na konkurencyjność wewnętrzną i zewnętrzną gospodarki.

7. Wpływ regulacji na sytuację i rozwój regionów

Zarządzenie nie będzie miało wpływu na sytuację i rozwój regionów.

8. Ocena pod względem zgodności z prawem Unii Europejskiej

Zarządzenie nie narusza zapisów zawartych w:

- 1) „Dyrektywie siedliskowej” - Dyrektywie Rady 92/43 z dnia 21 maja 1992 roku w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej flory i fauny.
- 2) „Dyrektywie ptasiej” - Dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa.